

شبکه مراکز اطلاع رسانی تنوع زیستی کوهستان

مقدمه

حفاظت از تنوع زیستی نیازمند تغییر در دانش، نگرش و آداب و رسوم مردم است. هدف اصلی تأسیس مراکز تنوع زیستی کوهستان، افزایش درک مردم در زمینه اهمیت تنوع زیستی در تمامی سطوح فردی و سازمانی به منظور ارتقاء حفاظت و بهره برداری پایدار و توزیع عادلانه منابع بیولوژیک در منطقه است. به عبارت دیگر، این مرکز پشتیبانی عمومی را برای حفاظت پایدار کوهستان در منطقه ایجاد خواهد کرد تا حفاظت طولانی مدت از تنوع زیستی و بهبود فرصت‌های معیشتی برای مردم محلی محقق شود.

این مرکز با ارائه اطلاعاتی درباره کوهستان، مردم را تشویق خواهد کرد که به تنوع زیستی کوهستان توجه کرده و از آن حمایت کنند و در توسعه گردشگری کوهستان ایفای نقش نمایند. هدف این مرکز، ایجاد ارتباط بین سکونتگاه‌های انسانی و کوهستان‌ها است تا آگاهی عموم درباره کوهستان و تنوع زیستی گسترش یابد، دیدگاه تازه‌ای از توسعه برای عموم معرفی شود و شبکه‌های وسیع پشتیبانی ایجاد گردد. بنابراین، مرکز تنوع زیستی کوهستان باید اطلاعاتی را در زمینه تنوع زیستی محدوده خود، اهمیت آنها در اقتصاد پایدار، حفظ محیط زیست، حفظ فرهنگ و آداب و رسوم منطقه و روش‌ها و ابزارهای حفاظت از این منابع غنی و مهم را فراهم نماید.

اهداف و وظایف سازمانی مرکز تنوع زیستی کوهستان

هدف از ایجاد این مراکز برقراری مجدد ارتباط بین ساکنین شهری و کوهستان، ارتقاء آگاهی از ویژگی‌های کوهستان و تنوع زیستی، معرفی نگرشی نوین از توسعه به عموم مردم و گسترش شبکه حمایتی گسترده در این زمینه است. مرکز تنوع زیستی کوهستان با هدف ارتقاء دانش، نگرش و روش‌های مناسب در منطقه زاگرس طراحی و ایجاد می‌شوند. یک مرکز اطلاع رسانی تنوع زیستی، محلی برای انتشار اطلاعات از میراث طبیعی و فرهنگی یک منطقه است. این مراکز در واقع مدل جدیدی از موزه‌ها هستند که اغلب وابسته به مراکز بازدیدکنندگان یا اکوموزه‌ها بوده و در نزدیکی سایت‌های طبیعی یا تاریخی واقع شده‌اند.

مرکز تنوع زیستی یک راه حل پایدار برای برقراری ارتباط موثر و انتشار اطلاعات از میراث طبیعی در شهرهای کوچک و نواحی روستایی یعنی جایی که این میراث طبیعی واقع شده بوده و عامل مهمی برای توسعه صنعت گردشگری و بخصوص طبیعت گردی است.

بر خلاف موزه های سنتی، هدف از تأسیس مرکز تنوع زیستی کوهستان جمع آوری، شناسایی و حفاظت نمونه های تنوع زیستی یک منطقه نمی باشد. یا فقط مانند یک پارک/ پارک حیات وحش یا باغ گیاه شناسی نیست، بلکه مرکزی است برای درک اهمیت طبیعت، فرهنگ، و آداب و رسوم و مکانی که می تواند اکولوژی، اقتصاد و شیوه های معیشتی منطقه کوهستان را به نمایش بگذارد. این مرکز فرصت خوبی برای کارهای آموزشی و ارتقاء آگاهی و امور حفاظتی و پژوهشی فراهم می آورند.

بخش های مختلف مرکز اطلاع رسانی تنوع زیستی کوهستان

۱- بخش معرفی منابع تنوع زیستی - گیاهی

اهمیت اقتصادی- اجتماعی و فرهنگی منابع گیاهی در سطح ژن

اهمیت اقتصادی- اجتماعی و فرهنگی منابع گیاهی در سطح گونه ها

اهمیت اقتصادی- اجتماعی و فرهنگی منابع گیاهی در سطح اکوسیستم و لندسکیپ

۲- بخش معرفی منابع تنوع زیستی - جانوری

اهمیت اقتصادی- اجتماعی و فرهنگی منابع جانوری در سطح ژن

اهمیت اقتصادی- اجتماعی و فرهنگی منابع جانوری در سطح گونه ها

اهمیت اقتصادی- اجتماعی و فرهنگی منابع جانوری در سطح اکوسیستم و لندسکیپ

۳- بخش معرفی منابع تنوع زیستی - فرهنگی

اهمیت اقتصادی- اجتماعی و فرهنگی تنوع فرهنگی در سطح ایلات و عشایر

اهمیت اقتصادی- اجتماعی و فرهنگی تنوع فرهنگی در سطح روستاها و آبادی ها

اهمیت اقتصادی- اجتماعی و فرهنگی تنوع فرهنگی در سطح منطقه ای (زاگرس)

برای معرفی انواع منابع زیستی در مرکز اطلاع رسانی تنوع زیستی کوهستان از ابزارهایی مانند نمونه ها، تاکسیدرمی، عکس، فیلم، ابزار آلات و و همچنین برنامه هایی مانند پیاده روی و گردشگری های علمی و فرهنگی در طبیعت استفاده می شود.

ساختار سازمانی و مدیریت مرکز اطلاع رسانی

مرکز تنوع زیستی کوهستان از لحاظ ساختار سازمانی شامل بخش مدیریت و بخش کارشناسی در سه بخش گیاهی، جانوری و فرهنگی وسایل و ابزارهای رسانه‌ای می باشد.

برنامه های مرکز تنوع زیستی کوهستان

الف- دعوت از مخاطبان برای بازدید از مرکز اطلاع رسانی

در سطح فردی:

مدیران سازمان ها و ادارات اجرایی مختلف محلی، استانی و ملی

مقامات و مسئولان سیاستگزاری و تصمیم گیری در سطح کلان مانند استاندار، نمایندگان مجلس و وزرا

در سطح سازمانی و گروهی:

دانش آموزان و دانشجویان مدارس و دانشگاههای استان و استان های مجاور

کارکنان ادارات و سازمان های مرتبط با محیط زیست و منابع طبیعی

کارکنان شرکت ها و سازمان های غیردولتی

عموم مردم

ب- برگزاری نمایشگاه و جشنواره

برگزاری جشنواره ها و نمایشگاه های موضوعی در هر یک از بخش های سه گانه تنوع زیستی گیاهی،

جانوری و فرهنگی در فصول و مناسبتهای مختلف

بر اساس سند طرح زاگرس و در راستای نیل به اهداف این طرح مقرر شده است در ۴ استان فراگیر محدوده طرح شامل استانهای اصفهان، فارس، کهگیلویه و بویراحمد و چهارمحال و بختیاری راه اندازی گردد. در همین راستا اولین بار این مرکز در استان چهار محال و بختیاری راه اندازی شد. در ادامه مقدمات راه اندازی در سه استان دیگر فراهم و مقرر شد تا پایان سال ۱۳۹۳ در هر چهار پایلوت این مراکز به بهره برداری برسد.